

واحد کار ۱۲

اقدام‌های اولیه در باره‌ی اجسام خارجی

اهداف‌های رفتاری: انتظار می‌رود هنر جو پس از گذراندن این واحد کار بتواند به هدف‌های زیر دست یابد:

۱. اقدام‌های لازم را هنگام ورود جسم خارجی در گلو انجام دهد.
۲. اقدام‌های لازم را دربارهٔ جسم خارجی در پوست انجام دهد.
۳. اقدام‌های لازم را دربارهٔ جسم خارجی در گوش نام ببرد.
۴. اقدام‌های لازم را دربارهٔ جسم خارجی در بینی انجام دهد.
۵. اقدام‌های لازم را دربارهٔ جسم خارجی در چشم انجام دهد.

پیش‌آزمون واحد کار دوازدهم

؟ ؟ ؟ ؟ ؟ ؟ ؟ ؟ ؟ ؟

● جملات صحیح یا غلط را مشخص کنید.

- ۱- اجسامی را که وارد پوست می‌شوند باید سریعاً درآورد.
- ۲- اگر کودکی جسمی را بلعید، بهتر است به او یک لیوان آب داد تا جسم از گلو رد شود.
- ۳- اگر جسمی وارد گوش شود می‌توان آن را با انگشت یا گوش‌پاک‌کن خارج کرد.
- ۴- هنگامی که شن یا ماسه وارد چشم می‌شود بهترین کار شستن چشم با آب ساده است.

مقدمه

جسم خارجی یعنی هر چیزی که از خارج وارد بدن انسان می‌شود، مثلاً از طریق زخم روی پوست، خرده‌چوب، خرده شیشه یا تکه‌های فلز یا از طریق یکی از روزه‌های طبیعی بدن، مثلاً بلعیدن سکه یا ورود حشرات به گوش و... از آن‌جا که این اشیا معمولاً تمیز نیستند ممکن است مشکل‌هایی را برای فرد مصدوم به دنبال داشته باشد.

۱-۱۲-۱ جسم خارجی در پوست

خرده‌چوب، خار، براده آهن معمول‌ترین اشیایی هستند که ممکن است در پوست فرو روند. برای خارج کردن آن‌ها اقدام‌های زیر را انجام دهید:

۱- اگر اطراف جراحت کثیف است با استفاده از آب و صابون آن را بشویید.

۴- اگر شیء شکست یا در عمق بافت فرو رفت، بهتر است مصدوم را به مرکز درمانی منتقل کنید.

۵- از آن‌جا که اشیای خارجی به ندرت ممکن است تمیز باشند بنابراین خطر عفونت کزاز وجود دارد. مصدوم را برای تزریق واکسن کزاز به مرکز درمانی بفرستید.

۲-۱۲-۲ جسم خارجی در گلو

بلعیدن اشیای نرم یا هموار (مانند سکه) الزاماً نباید باعث وحشت شود مگر مواقعی که باعث انسداد راه تنفسی و اشکال در نفس کشیدن مصدوم شود. اما برعکس بلعیدن اشیای تیز مثل میخ، سوزن و... باعث صدمه شدید می‌شود، در هر حالت به مصدوم از راه دهان چیزی ندهید و هرچه زودتر مصدوم را به پزشک برسانید.

۲- پنس را با گرفتن روی شعله ضدعفونی کنید و بگذارید در معرض هوا خشک شود.

۳-۱۲-۳ جسم خارجی در بینی

۳- پایین‌ترین نقطه از جسم خارجی را با پنس گرفته و آن را بیرون بکشید و مجدداً محل را با ماده ضدعفونی بشویید.

اصول کمک‌های اولیه و امداد رسانی: اقدام‌های اولیه درباره اجسام خارجی

فرد شود.

اقدام‌های زیر را انجام دهید:

الف) سعی نکنید جسم خارجی را درآورد این کار باعث

صدمه به پرده گوش می‌شود.

ب) اگر مطمئن هستید که حشره‌ای داخل گوش گیر افتاده

است، ابتدا با چراغ قوه در گوش نور بیندازید تا حشره به آن جلب

شده و از گوش خارج شود. اگر با این کار نتوانستید حشره را

خارج کنید، مقداری روغن زیتون، روغن بادام یا آب ولرم در

گوش بریزید، سپس سر مصدوم را به سمت همان گوش خم کنید

تا حشره در آب شناور شده و خارج شود.

ج) مصدوم را به بیمارستان برسانید.

این حالت بیشتر برای بچه‌هایی که کوشش می‌کنند اشیای

مختلف مانند تیله یا سنگریزه را در بینی فرو کنند پیش می‌آید. ممکن

است بینی ورم کند و یا خونابه از آن خارج شود.

اقدام‌های لازم زیر را انجام دهید:

۱- مصدوم را آرام کنید و توصیه کنید از راه دهان نفس

بکشد.

۲- کوشش نکنید شیء را از بینی خارج کنید چون ممکن

است وارد راه‌های تنفسی پایین‌تر شود.

۳- می‌توانید چند قطره روغن زیتون یا روغن بادام در بینی

بریزید تا خروج جسم را آسان‌تر کند، سپس مصدوم را وادار به

عطسه یا فین کردن کنید.

۴- مصدوم را به بیمارستان ببرید.

۴-۱۲- جسم خارجی در گوش

این حالت نیز بیشتر در کودکان پیش می‌آید و در خصوص

بزرگسالان بیشتر احتمال دارد حشره‌ای وارد گوش شود. اگر

حشره زنده باشد ممکن است با صدای وزوز موجب ناراحتی

چاره‌اندیشی ۱

امید به همراه خانواده‌اش به گردش رفته است. هنگام ظهر در فضای آزاد کمی استراحت می‌کند. در این هنگام

هزارپایی کوچک وارد گوش او می‌شود، بگوییید امید یا خانواده‌اش برای رفع این مشکل چه اقدامی باید بکنند.

۵-۱۲- جسم خارجی در چشم

آیا می‌دانید خراشیدگی و زخم در قرنیه چگونه به وجود

می‌آید و چه خطری دارد؟

ذرات غبار یا سنگریزه یا مژه‌های کنده شده معمول‌ترین

اشیای خارجی هستند که وارد چشم می‌شوند.

علائم وجود جسم خارجی در چشم عبارت است از:

- چشم دردناک و دچار خارش و قرمزی و آبریزش

می‌شود.

- مصدوم ممکن است به خوبی نتواند ببیند.

اقدام‌های زیر را می‌توانید برای خارج کردن جسم خارجی

از چشم مصدوم انجام دهید:

۱- به مصدوم توصیه کنید که چشمان خود را نمالد،

از او بخواهید روی صندلی رو به نور بنشینند و به عقب تکیه

دهد.

۴- اگر این کار موفقیت‌آمیز نبود و مطمئن شدید شیء به چشم نچسبیده است با استفاده از پنبه یا دستمالی تمیز و مرطوب شیء را خارج کنید.

۵- اگر نتوانستید با این کارها شیء را خارج کنید، چشم مصدوم را بسته و با گاز و باند شل آن را پانسمان کرده و سریعاً به پزشک مراجعه کنید.

۲- کنار مصدوم بایستید و با یک دست چانه مصدوم را بگیرید و با استفاده از انگشتان شست و اشاره پلک‌های مصدوم را از هم جدا کنید و از او بخواهید به راست، چپ، بالا و پایین نگاه کند تا شما بتوانید تمام قسمت‌های چشم را به خوبی معاینه کنید.

۳- اگر شیء خارجی را دیدید، مصدوم را به سمت آسیب‌دیده خم کنید و با ریختن آب، چشم را از داخل به خارج بشویید.

توجه

اگر شیء خارجی در ناحیه رنگی چشم قرار داشت یا در حلقه چشم فرو رفته یا چسبیده بود کوشش نکنید که آن را خارج کنید، توجه داشته باشید دستکاری جسم خارجی در این ناحیه باعث خراشیدگی قرنیه و آسیب جدی به چشم و اختلال در بینایی می‌شود.

چاره‌اندیشی ۲

وزش باد شدید بود. زینت در حیاط مشغول بازی بود که کمی خاک و سنگریزه وارد چشمش شد،

چه باید بکند؟

چکیده

شیء خارجی هر چیزی است که از خارج وارد بدن انسان شود، که ممکن است از طریق ایجاد زخم روی پوست با چیزهایی مانند خرده‌چوب، خرده شیشه یا تکه‌های فلز یا از طریق یکی از روزنه‌های طبیعی بدن مثلاً بلعیدن سکه وارد بدن شود.

اشیای خارجی کوچک را که در سطح بدن به صورت شل قرار گرفته‌اند می‌توانید خودتان خارج کنید اما اشیای خارجی فرورفته در عمق به دلیل خطر صدمه زدن به عروق بزرگ و اعصاب باید در بیمارستان خارج شود. اشیای خارجی به ندرت ممکن است تمیز باشند و بنابراین خطر عفونت و ابتلا به بیماری کزاز وجود دارد.

آزمون پایانی نظری واحد کار دوازدهم

● جملات صحیح یا غلط را مشخص کنید.

- ۱- زمانی که جسم خارجی وارد پوست شود برای جلوگیری از بیماری کزاز، مصدوم باید واکسن بزند.
- ۲- در بزرگسالان، بیشتر، حشرات وارد گوش می‌شوند.
- ۳- اگر جسم خارجی روی قسمت رنگی چشم است هرگز نباید آن را خارج کرد.
- ۴- بهترین روش برای خارج کردن جسم خارجی از چشم شست‌وشو با آب است.

آزمون پایانی عملی واحد کار دوازدهم

در کارگاه بهداشت اقدام‌های لازم را دربارهٔ حوادث زیر انجام دهید:

- ۱- جسم خارجی در پوست
- ۲- جسم خارجی در بینی
- ۳- جسم خارجی در گلو
- ۴- جسم خارجی در گوش
- ۵- جسم خارجی در چشم